

Bart SCHOLS

Nieuwsanker en schrijver

Sinds 2004 doorbreekt het project *Te Gek?!* het taboe over geestelijke gezondheidsproblemen. Dit jaar focust het op zelfmoordpreventie, met de hulp van het gezicht en de stem van Bart SCHOLS (40), al jaren journalist bij de VRT en sinds september laatst ook nieuwsanker. „Preventie is voor mij absoluut prioriteit”, zegt Schols, zelf dertien jaar oud toen zijn moeder een einde aan haar leven maakte.

‘Het mag wel wat meer zijn op het vlak van preventie’

Jozefien VAN HUFFEL

Bart SCHOLS heeft een verleden als basketter en als gepassioneerd sportjournalist en zit nu in zijn vrije tijd vooral op de fiets. Uiteraard neemt hij dus ook deel aan het sportieve campagneluik van *Te Gek?!* Gisteren, dinsdag 15 juli, gaf Herman VAN ROMPUY normaal gezien het startschot voor een fietstocht in het spoor van de Tour de France. Zowel mensen die ooit dicht bij zelfdoding stonden als nabestaanden fietsen mee.

–U publiceerde in 2011 het boek *‘Zelfmoord in Vlaanderen’*. Gedreven door uw persoonlijke verhaal?

De aanleiding was dat ik, na een boekvoorstelling bij uitgeverij Borgerhoff & Lambergts, liet vallen dat ik ook eens wilde proberen een boek te schrijven. Ik had er niet meteen behoefte aan om me in uitgerekend dat thema te verdiepen, maar toen de vraag er was, kwam alles samen. Mijn opleiding als psycholoog, de zelfdoding van mijn moeder. Wel besliste ik bewust om geen uitgesponnen verhaal over mijn moeder en mij te schrijven. Het boek moest meer algemeen zin hebben.

–U pleitte toen voor een meer centrale aanpak van zelfmoordpreventie. Veranderde er intussen iets?

De situatie verbeterde zeker. Als Vlaams minister van Welzijn en Volksgezondheid toonde Jo Vandeurzen zich gevoelig voor het thema. Alleen zijn het budgettaire moeilijke tijden en kon hij niet het geld vrijmaken dat er eigenlijk nodig is. Voor mij is zelfmoordpreventie absoluut prioritair. Denk gewoon nog maar aan de cijfers: jaarlijks sterven er dubbel zoveel mensen door zelfdoding als in het verkeer.

Te Gek?! promoot nu onder meer de nieuwe website www.zelfmoord1813.be en het bijbehorende nieuwe nummer van de Zelfmoordlijn. Dat is een mooi initiatief, alleen valt het nog niet te vergelijken met de Nederlandse tegenhanger, 113online. Wie daarnaar belt, kan bijvoorbeeld meteen een afspraak krijgen met een psychiater, terwijl mensen hier daarvoor nog over de drempel van een tweede telefoontje moeten. Wie al zo dicht bij zelfdoding staat, moet zo weinig mogelijk drempels ervaren bij zijn/haar zoektocht naar hulp. Op de persconferentie over 1813

Bart Schols: „Ik speel gitaar, maar zingen doe ik normaal alleen thuis of op trouwfeesten.” © VRT/Bart Musschoot

sprak ik de bevoegde kabinetsmedewerker dan ook nog eens aan. Het mag wat meer zijn.

–Leent u daarom dit jaar uw gezicht en stem aan de campagne van *‘Te gek?!’*?

Toen ik *Zelfmoord in Vlaanderen* schreef, verzamelde ik zes verhalen, van mensen die ik kende zowel als van anderen die toen onbekenden waren. Zo was er een gezin dat in anderhalf jaar tijd twee kinderen verloor. Met al die mensen was en blijf

„Tachtig procent van de mensen die zelfmoord plegen, bezoekt voordien een huisarts”

ik oprecht begaan. Dat geldt ook voor de anderen die bij de campagne betrokken zijn, zoals Rick De Leeuw en Koen Buyse die het lied schreven. Niemand moet mij volgende week voor een ander thema belten, maar dit mag het mijne zijn.

Net als de voorbije jaren strijdt *Te Gek?!* ook nu tegen het taboe op geestelijke problemen. Vlamingen ervaren een veel sterker stigma dan bijvoorbeeld Nederlanders. Relatief gezien kampen hier evenveel mensen met geestelijke problemen, maar de zelfmoordcijfers liggen twee keer zo hoog. We willen dus niet zelfmoord bespreekbaar maken, maar de problemen die ertoe leiden.

We moeten meer praten over die problemen, het liefst met mensen die daar specifiek voor zijn opgeleid. Uit onderzoek blijkt dat tachtig procent van de mensen die zelfmoord plegen in de periode voordien zijn huisarts bezoekt. Daarmee geven ze een belangrijk signaal. We moeten huisartsen blijvend bewustmaken dat ze dat signaal oppikken.

–U zong *‘Niet alleen’*, het campagnelied van *‘Te Gek?!’*, zelf in. Zong u al eerder?

Ik speel al twintig jaar gitaar, maar zingen deed ik tot nu toe enkel thuis en op trouwfeesten, nooit in een echte band. Toen ik hoorde van het campagnelied, zei ik echter wel aan coördinator Marc Hellinckx dat ik eventueel gitaar wilde spelen bij

optredens. Uiteindelijk ging ik oefenen bij Koen Buyse thuis en daar werd al snel duidelijk dat ze me wilden laten zingen. Eerst dacht ik nog: „Dat is niet de bedoeling, mannen”, maar als zij het goed vonden, dan moest ik het gewoon doen. We namen het lied uiteindelijk op zonder al te veel aan onszelf te denken.

–De tekst van het lied schetst een stad waarin iemand zich echt niet meer thuis voelt. Herkent u dat uit de verhalen die u verzamelde?

Ik denk dat de eenzaamheid uit die tekst inderdaad aansluit bij veel verhalen. Ik herinner me specifiek het verhaal van de vader van een goede vriend. Aan tafel met zijn moeder en hem zat ik mee te huilen, onder meer omdat er echt geen enkele aanwijzing was geweest. Mensen die zo vastzitten in de tunnel van hun gedachtepatronen en toch geen enkel signaal geven, hun eenzaamheid moet groot zijn.

Info op www.tegek.be, via 013 38 05 49 of marc.hellinckx@sad.be. Wie nood heeft aan een gesprek kan terecht op het gratis noodnummer 1813 of op de website www.zelfmoord1813.be.